ЕТИЧЕН КОДЕКС
НА УЧИЛИЩНАТА ОБЩНОСТ
НА СУ „НИКОЛА Й. ВАПЦАРОВ“,
ГР. СИЛИСТРА

Настоящият етичен кодекс е съгласуван с ОС, Протокол №1 от 24.09.2026 г.; приет от ПС, Протокол №1/24.09.2026 г. и утвърден със Заповед № 119/ 25.09.2026г. на директора на училището.

Средно училище "Никола Вапцаров" – гр. Силистра е училище с дългогодишна история, което се стреми да гради обществен авторитет с всеки свой випуск от успешно завършващи ученици. Като образователна институция училището има за цел да предоставя на своите възпитаници високо качество на обучение в условията на оптимална, развиваща среда. Определящ фактор за постигане на тази цел е формирането на една активна, обединена училищна общност, споделяща единни принципи и ценности.

Нещо повече – приемането на идеята за общност се налага като водещ принцип в дейността на училището. Установен факт е, че успешни училищни общности са възможни само при наличието на ясно дефинирани правила за поведение и взаимодействие между отделните техни членове. Тези правила се основават на високо ниво на сътрудничество, взаимно уважение и зачитане на индивидуалните различия. Грижата за другия и общността като цяло, съчетани с академични интереси и стремеж към постижения могат да дадат този облик на едно съвременно училище, към който всички ние се стремим.

Настоящият Етичен кодекс формулира ценностите и задава правилата за етично поведение на работещите с деца в СУ „Никола Вапцаров" – гр. Силистра, регламентира етичните правила, които следва да се прилагат при изпълнение на служебните задължения и при конфликт на интереси, установява норми на поведение.

ЦЕЛИ НА УЧИЛИЩНИЯ ЕТИЧЕН КОДЕКС:

- Да представи основните принципи и ценности, които учителите и служителите в училище трябва да познават и прилагат в работата си.
- Да утвърди волята на училищната образователна общност за морални и етични взаимоотношения.
- Да насочи поведението и подпомогне учителя и служителя в училище в решаване на етични дилеми в своята практика.
- Да очертае моралните отговорности на учителите и служителите в училището към учениците, към семейството, към колегите си и към останалите училищни служители, към обществото.

РАЗДЕЛ I – ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ

Учителите и служителите в СУ „Никола Вапцаров" – гр. Силистра изпълняват своите функции, като се ръководят от основните ценности и принципи.

Чл.1. Детството е изключително важен период от живота на човека.

Чл.2. Семейството е най-естествената среда за развитието на детето.

Чл.3. Всяко дете притежава неповторима уникалност и стойност.

Чл.4. На всяко дете е гарантирано правото на: ✓

Свобода на изразяване на мнението;

✓ Свобода на мисълта, съвестта и религията;

- ✓ Формиране на собствени възгледи и право да ги изразява свободно.

Чл.5. Всяко дете има право на закрила срещу нарушаващи неговото достойнство методи на възпитание, физическо, психическо или друго насилие или форми на въздействие. Чл.6. Всяко дете има право на закрила за нормалното му физическо, умствено, нравствено и социално развитие.

Чл.7. Всяко дете и всяко семейство заслужават да бъдат подпомогнати да развият пълния си потенциал.

Чл.8. Всяко дете има право във всички случаи да се защитават по най-добър начин интересите му.

Чл.9. Всяко дете, попаднало в риск, има нужда от специална закрила за извеждането му от рисковата ситуация.

Чл.10. Децата с изявени дарби се ползват от мерките за специална закрила.

Чл.11. Работещите с децата трябва да притежават определени личностни, морални и социални качества.

Раздел II – МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ ДЕТЕТО

Чл.12. Да основаваме практиката си на съвременните знания за детското развитие и познаване то на индивидуалните особености на всяко дете.

Чл.13. Да разбираме и уважаваме уникалността на всяко дете.

Чл.14. Да се съобразяваме със специфичната уязвимост на всяко дете.

Чл.15. Да създаваме безопасна и здравословна среда, която да стимулира социалното, емоционалното и физическото развитие на детето.

Чл.16. Да подкрепяме правото на детето на свободно изразяване на мнение по всички въпроси от негов интерес.

Чл.17. Да работим в най-добрия интерес на детето.

Чл.18. Да осигуряваме на децата с увреждания равни възможности за достъп до адекватни грижи и образование.

Чл.19. Да не участваме в практики, които не зачитат достойнството на детето или са опасни и вредни за физическото и емоционалното му здраве и развитие.

Чл.20. Да не участваме в практики, които дискриминират по всякакъв начин децата на основата на раса, етнически произход, религия, пол, националност, език, способности или на базата на статуса, поведението или убежденията на родителите му.

Чл.21. Да познаваме симптомите на насилие над дете – физическо, сексуално, вербално, емоционално малтретиране или занемаряване. Да познаваме и спазваме законите и процедурите, защитаващи детето от насилие.

Чл.22. При съмнение за малтретиране да уведомяваме органите за закрила на детето и да следим дали са предприети необходимите мерки.

Чл.23. Когато друго лице изкаже подозрение за малтретиране на дете, да му окажем пълно съдействие за предприемане на подходящи действия за закрила на детето.

Чл.24. Когато ни станат известни действия или ситуации, които заплашват здравето и сигурността на детето, ние имаме моралната и законова отговорност да информираме органите по закрила на детето

Чл.25. От учениците в СУ „Никола Вапцаров“ се очаква да спазват следните норми на етично поведение:

1) Да проявяват самоуважение и уважение към другите и да поемат отговорност за собственото си поведение.
2) Да познават и спазват приетите правила и реда в училище.
3) Да не пречат на останалите при упражняване на техните права и задължения.
4) Да не използват груб език, обидни думи и злепоставяне на съученици, учители и родители.
5) Да не допускат насилие и тормоз в общуването си с околните.
6) Да се стремят към разбиране, толерантност и подкрепа спрямо различните хора, включително спрямо учениците със специални образователни потребности.
7) Да приемат за първостепенно свое задължение в училище обучението, а не забавлението.
8) Да не провокират конфликти с останалите и да се стремят да ги предотвратяват, съобразно възможностите си и разписаните правила в училище.
9) Да се стремят към постижения, без да се отнасят пренебрежително или подигравателно към постиженията на другите.
10) Да проявява внимателно и грижовно отношение към по-малките ученици.
11) Да търсят решение на проблемите, като се обръщат за съдействие към родителите си, класния ръководител, училищния психолог и училищното ръководство.
12) Да идват в училище в приличен и чист външен вид и да не демонстрират материалните възможности на родителите си пред останалите.
13) Да пазят училищното имущество, което е публична собственост така, както пазят личните си вещи.
14) Да се грижат се за чистотата в училище и извън него и да опазват околната среда.
15) Да определят и приемат заедно Харта на етичните правила, която да стои на видно място във всяка класна стая.

Чл.26. Учениците не нарушават гражданските права на други хора, включително съученици, учители, служители и родители като ги снимат, записват и разпространяват записите чрез различни медии без тяхно знание и съгласие.

Чл.27. Учениците, като част от училищната общност приемат да спазват следните правила за безопасно поведение в интернет и етично използване на социалните мрежи:

1) Да не снимат и публикуват клипове, в които има обидно съдържание за учители, ученици, служители и родители.

2) Да не качват снимки или колажи, които уронват достойнството на други хора – деца или възрастни.

3) Да не публикуват информация за други хора – деца или възрастни, която не отговаря на истината или има подвеждащ характер.

4) Да не използват груби и обидни думи и особено заплахи към с други хора – деца или възрастни.

5) Да не влизат в непознати и съмнителни сайтове, които нямат връзка с учебния процес без знанието и разрешението на родителите или учителите. 6) Да не отговарят на запитвания на непознати лица по Интернет, да създават контакти с тях, да се срещат с тях и непременно да уведомяват родителите си или учители за всеки подобен случай.

7) Да не качват и споделят каквато и да е лична информация, на който и да е сайт без позволение на родител. /Личната информация включва име, адрес, телефонен номер, години, училището, в което учим и др./

8) Да не поставят снимки в Интернет със свободен достъп на видимост без предварително одобрение от родител.

9) Да не отварят e-mail от непознат адрес и никога да не отговарят на такива писма.

10) Да не правят нищо, за което ги е помолил някой, с когото са се запознали онлайн, без да го обсъдят с родителите си или с учители.

Чл.28. За нарушение на нормите записани в ЕК учениците носят отговорност съгласно разпоредбите на Правилника за дейността на училището.

Чл. 29. За нарушение на правата им, спрямо нормите записани в настоящия Етичен кодекс, учениците подават устни сигнали до класния ръководител, училищния психолог и училищното ръководство, когато тези нарушения са извършени от ученици. Уведомените лица провеждат проучване по случая и при установяване на действително нарушение провеждат разговори със страните, като предприемат мерки за отстраняване на нарушението и/или налагане на санкции съгласно правилника на училището.

Чл.30. За нарушение на правата им, спрямо нормите записани в настоящия Етичен кодекс, учениците чрез своите родители могат да подадат писмен сигнал до Етичната комисия на СУ “Никола Вапцаров“, когато тези нарушения са извършени от възрастен – учител, служител или друг родител. Етичната комисия, съгласно регламента си за работа взема отношение по случая.

РАЗДЕЛ III – МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ СЕМЕЙСТВОТО

Чл.31. Наша първостепенна отговорност е да подпомогнем семейството при възпитанието на децата.

Чл.32. Да зачитаме достойнството на всяко семейство, както и неговите култура, обичаи, език и убеждения.

Чл.33. Да уважаваме ценностите на семейството при отглеждане и възпитание на децата и правото му да взема решения за своите деца.

Чл.34. Да информираме семейството за всички решения, отнасящи се до детето и когато е подходящо да го включваме във вземането на такива решения.

Чл.35. Да зачитаме правото на семейството да бъде информирано за начина, по който работим с детето му.

Чл.36. Да информираме родителите за изследователските проекти, включващи техните деца и да се стремим да им даваме възможност да упражняват правото си да откажат участието. Да не позволяваме и да не участваме в изследвания, които по някакъв начин могат да застрашат здравето, образованието, развитието или благополучието на детето.

Чл.37. Да не използваме нашите отношения със семейството за лично облагодетелстване. Да не влизаме в отношения с членовете на семейството, които могат да навредят на ефективността на работата ни с детето.

Чл.38. Да осигуряваме конфиденциалност на информация и да зачитаме правото на семейството на личен живот, с изключение на случаите на малтретиране и лоша грижа. Това не важи в случаите когато имаме основания да считаме, че благополучието на детето е в риск.

Чл.39. Ангажираме се с разработването на правила за опазване поверителността на информацията, които да бъдат достъпни и задължителни за целия персонал и семействата. Разкриването на поверителна информация за детето може да стане само с разрешение на семейството. Това не важи в случаите на малтретиране и лоша грижа.

Чл.40. В случаите, когато има конфликт между членовете на семейството ще работим открито, споделяйки наблюденията си за детето, за да помогнем на всички включени страни да вземат информирано решение, като стриктно ще се въздържаме от вземане на страна в конфликта.

РАЗДЕЛ IV – МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ НА РОДИТЕЛИТЕ

Чл.41. Родителите имат грижа да окуражават децата си активно да участват в училищния живот, но в същата степен и да ги насърчават винаги да спазват общите правила.

Чл.42. Родителите приемат, че всички деца са равни и имат еднакви права. Фаворизирането на собственото дете в ущърб на останалите в учебно-възпитателния процес не може да бъде толерирано от общността.

Чл.43. Родителите като част от училищната общност, се стремят да работят в сътрудничество с учителите и ръководството на училището както в интерес на своето дете, така и в интерес на останалите деца и училището като цяло.

Чл.44. Родителите нямат право да решават каквито и да е проблеми с чуждо дете в отсъствие на негов родител. Саморазправата е абсолютно недопустима!

Чл.45. Родителите носят отговорност за поведението на децата си и ги учат сами да поемат отговорност за последствията от поведението им.

Чл.46. Родителите зачитат професионалната компетентност на учителите, техните права и лично достойнство.

Чл.47. Родителите не злепоставят учителите и не изказват критика към тях в присъствие на децата си.

Чл.48. Родителите не предявяват претенции към учителите относно учебната програма и други регламенти в училище, които имат общозадължителен характер за цялата образователна система.

Чл.49. Родителите имат отговорност към поведението на децата си в Интернет пространството. Те трябва да насочват децата си как резултатно да търсят информация в Мрежата, как да я оценяват критически, как да развиват навици за общуване във виртуалното пространство и да наложат правила за пребиваването в него.

Чл.50. За нарушение на правата си спрямо нормите записани в настоящия Етичен кодекс родителите могат да се обърнат към Етичната комисия на СУ „ Никола Вапцаров“.

РАЗДЕЛ V - МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ КОЛЕГИТЕ

Чл.51. Да изграждаме и да поддържаме отношения на уважение, доверие, сътрудничество и колегиалност.

Чл.52. Да обменяме информация и ресурси, които имат отношение към благополучието и закрилата на правата на детето.

Чл.53. Да работим за утвърждаване собствения и на колегите си авторитет, като се въздържаме от действия, които биха уронили престижа на професията и /или училището, да проявяваме нетърпимост към подобни.

РАЗДЕЛ VI – МОРАЛНИ ОТГОВОРНСТИ КЪМ ОБЩЕСТВОТО

Чл.54. Да предоставяме висококачествени услуги. Да не предлагаме услуги, за които не притежаваме компетентност, квалификация или ресурси и правоспособност.

Чл.55. Да работим за създаване на сигурна обществена среда, в която детето да получава адекватни здравни грижи, храна, подслон, възпитание и да живее без насилие.

Чл.56. Да работим за подобряване на сътрудничеството между организациите, както и за интердисциплинарното взаимодействие между професиите, които имат отношение към благополучието на децата и семейството.

Чл.57. Да съдействаме за повишаване степента на разбиране на децата и техните нужди от обществото.

Чл.58. Да работим за популяризиране правата на децата, както и за повишаване чувствителността на обществото към нарушаването им.

Чл.59. Да работим за подкрепа на законите и политиките, които подпомагат благополучието на децата и семействата им и да се противопоставяме на тези, които го нарушават.

РАЗДЕЛ VII – ПРОФЕСИОНАЛНО ПОВЕДЕНИЕ

Чл.60. Учителят и / или служителят не трябва да иска, приема или разпределя подаръци, дарения, хонорари, услуги или други облаги за себе си или семейството си, за близки, или колеги, които могат да доведат до пристрастност или да окажат влияние върху изпълнение на служебните им задължения, преценката или функцията им, или да бъдат възнаграждение за това.

Чл.61. Учителят и /или служителят трябва да ползва повереното му имущество с грижата на добър стопанин и да информира своевременно училищното ръководство при загуба или повреда.

Чл.62. В изпълнение на заеманата длъжност учителите и служителите се стремят максимално ефективно, компетентно и икономично да разходват средства, услуги и финансови източници, които са им поверени.

Чл.63. Учителите и служителите трябва да извършват необходимите действия за защита на сигурността и поверителността на информацията, за която са отговорни или им е известна.
Чл.64. Бившият учител или служител не трябва да използва или разкрива поверителна информация, получена от него по време на службата му, освен ако не е законово упълномощен да го направи.

Чл.65. Бившият учител или служител трябва да се въздържа от коментари или действия, които биха причинили вреда или загуба на доверие в образователната система, към училището или към когото и да е от служителите в системата.

РАЗДЕЛ VIII – КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ

Чл. 66. Конфликтът на интереси възниква, когато учителят или служителят има личен интерес, който му влияе дотолкова, че пречи на безпристрастното и обективно вземане на решение или изпълнение на служебните задължения.

- ✓ Учителят не може да извършва образователни услуги на ученици, които се обучават или ще полагат изпит в училището, в което преподава, за което подава декларация пред директора.
- ✓ Учителите и служителите не могат да използват служебното си положение за лично и / или семейно облагодетелстване.
- ✓ Учителите и служителите трябва да избягват всякакви ситуации, които могат да доведат до конфликт на интереси. При възникване на такъв конфликт са длъжни да уведомят директора на училището.
- ✓ Учителите и служителите не трябва да допускат възможност друг колега да ги постави в реален или предполагаем конфликт на интереси.

РАЗДЕЛ IX – УЧИЛИЩНА КОМИСИЯ ПО ЕТИКА

Чл.67. За спазване и разрешаване на възникнали с прилагането на Етичния кодекс на СУ „ Никола Вапцаров“ – гр. Силистра е създадена училищна етична комисия.

Чл.68. Комисията по етика:

- ✓ Разработва Правилника за дейността си, който се утвърждава на ПС.
- ✓ Правилникът за дейността на Комисията по етика задължително урежда:
  - Реда за събиране на информация и/или приемане на жалби.
  - Сроковете за разглеждане и отговор на жалбите.
  - Реда за налагане на санкции на виновно проявените лица.

Чл.69. Всеки заинтересован член на училищния персонал, ученик или родител може да внесе жалба в Комисията по етика.

Чл. 70. Комисията по етика разглежда постъпилите жалби и се произнася с мотивирано становище най-късно в двумесечен срок от постъпването им. При установено неспазване на този Кодекс, Комисията прави предложение за налагане на санкция и /или административни мерки по Кодекса на труда. Непроизнасянето в срок се счита за отказ от налагане на санкция.

Чл.71. Видове санкции и административни мерки, предлагани от Комисията по етика:

- ✓ Морални;
- ✓ По Кодекса на труда.

Чл.72. Комисията по етика е задължена веднъж годишно да отчита своята дейност пред Педагогическия съвет на СУ „ Никола Вапцаров“.

Чл.73. Персоналът на училището /педагогически и непедагогически/ се задължава:

- ✓ Да уважават уникалността на всяко дете.
- ✓ Да работят в интерес на детето.
- ✓ В работата си с децата да не допускат използването на физически наказания и възпитателни методи, уронващи достойнството на децата.
- ✓ Да уважават и подкрепят семействата при възпитанието на децата.
- ✓ Да уважават колегите си, да ги подкрепят и насърчават при изпълнение на етичните правила.

- ✓ Да поддържат висок стандарт на професионално поведение и постоянно да обогатяват професионалните си умения.
- ✓ Да демонстрират външен вид и поведение, които да се отразяват положително върху имиджа на СУ „ Никола Вапцаров“.
- ✓ Да служат за застъпници на детето и семейството му пред общността и обществото.
- ✓ Да спазват етичните норми, залегнали в този Етичен кодекс.
- ✓ Отказът или незачитането на училищния Етичен кодекс е основание за налагане на наказание.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ:

1. Правилата на поведение, съдържащи се в този Етичен кодекс, са неизменна част от ежедневната работа на учителите и служителите на СУ „ Никола Вапцаров“ – гр. Силистра.
2. Спазването на етичните правила за поведение е гаранция за законността на действията на учителите и служителите и защита от неоснователни обвинения.
3. Настоящият Етичен кодекс е отворен документ, подлежащ на развитие и обогатяване.